

NA VÝCHOD DO RAJA

1-DŇOVÁ UKÁŽKOVÁ LAMPÁŠOVÁ EXPEDÍCIA ZA VÝCHODOM SLNKA V
SMOLENICIACH

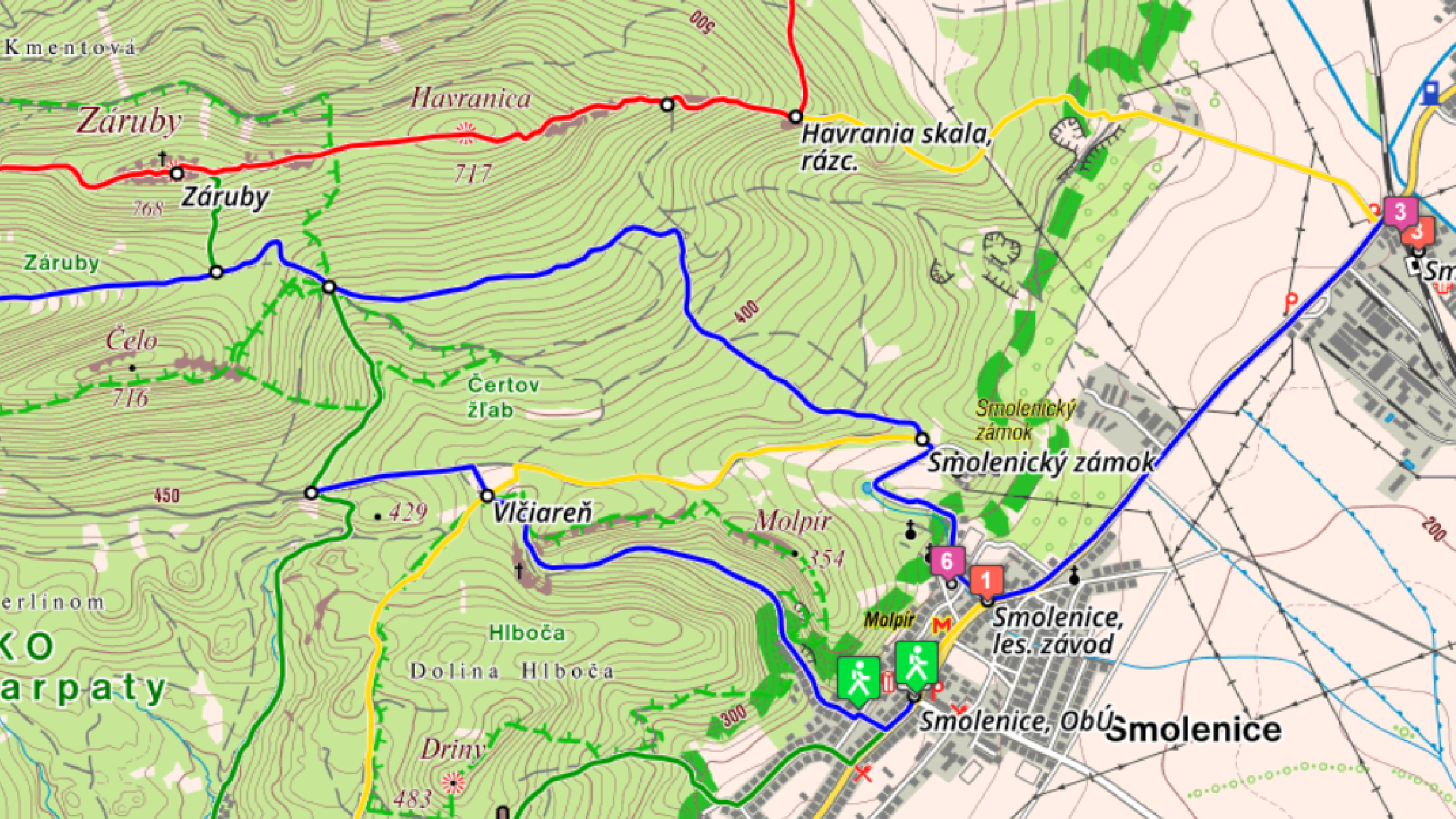

NECESTOU(KA) FOOTOUR
INFO@FOOTOUR.ORG

PRÍPRAVA NADOVŠETKO

- 1. Ideálny čas na absolvovanie:** nad ránom 2 hodiny pred východom slnka: nájdí si svoj východ slnka.
- 2. Náročnosť:** mierne ťažká
- 3. Dĺžka/prevýšenie:** do 10km/548m
- 4. Trvanie:** 6 hodín (v závislosti od prestávok na kochanie sa a odbočiek :))
- 5. Je to pre teba?** Pohodová expedícia, vhodná pre jednotlivcov, menšie skupinky, páry, i pre dobrodružné rodiny s deťmi, ktoré sa neboja tmy a tešia sa z východu slnka.
- 6. Footour špecialitka:** Expedícia začína pod rúškom noci, pred Kostolom narodenia panny Márie v Smoleniciach. Napíš nám, koľko prieskumníkov sa s tebou na dobrodružstvo vydáva a my vám na určené miesto pripravíme lampáše na osvetlenie cesty.
- 7. Ak ste skupina ľudí,** môžete si cez nás objednať skupinovú **degustáciu smolenickej Včeloviny** minimálne 1 deň vopred: napíšte nám na: **info@footour.org**.
- 8. Zanechaj pozitívnu stopu.** Dostaneš vrece na odpadky, ak na nejaké po ceste naďabíš, zober ich so sebou.
- 9. Do batôžka si nalož:** raňajky podľa chuti, 2 litre vody/osoba, ovocie, cukry, dečku, tričko na prezlečenie, malú lekárničku (pre istotu) špeciálny tip: varič a koťogo s kávou :)
- 10. Vždy je dobrá mať spoľahlivú mapu.** Odporúčame stiahnuť si mapy.cz

Záruby

Havranica

Havrania skala,
rázc.

Záruby

Záruby

Čelo

Čertov
žlab

Smolenický
zámok

Smolenický zámok

Vlčiareň

Molpír

erlinom

K
O
arpaty

Hlboča

Dolina Hlboča

Molpír

Smolenice,
les. závod

Smolenice, ObÚ

Smolenice

Driny

PRVÁ INDÍCIA

Buď pred kostolom 2 hodiny pred východom slnka.

PRVÝ KROK NA VÝCHOD DO RAJA

Tvoje prvé kroky v Smoleniciach začínajú pod rúškom noci, hviezdy a mesiac ti odhalia cestu, tak ako tomu bolo v onú noc, keď osamelý smoliar viezol na svojom koči smolu hlbokým lesom. Ako tak šiel po lesnej ceste, vyskočil pred neho nádherný jeleň, na ktorého práve polovali páni. Vystrašený kôň sa mu splašil a celá smola sa rozliala po okolí. Úbohý smoliar sa zmohol len na jediný výkrik: „smole nic!“ A tak toto miesto začali ľudia nazývať Smolenicami. Páni smoliara prijali do svojich služieb a spravili z neho strážcu okolitých lesov. Za škodu mu zaplatili a postavili mu na mieste domček. K nemu postupne pribúdali ďalšie, až kým na mieste vznikli Smolenice, ako ich poznáme dnes. Aspoň tak hovoria naši ľudia.

TY SI LES.

Keď budeš kráčať lesom, staň sa tiež na chvíľu jeho strážcom/strážkyňou. Započúvaj sa do jeho zvukov, šumu listov mohutných bukov, vysokých dubov, hravých hrabov, javorov, nadýchaj sa omamnej vône smrekov, jedlí a borovíc. Ak s ním splynieš, možno budeš mať to šťastie a stretneš jelene, srnky, muflóny alebo uvidíš plachú líšku.

DRUHÁ INDÍCIA.

Vydaj sa popri cintoríne smerom nahor, budeš prechádzať okolo 3 žiariacich františkánskych mníchov privezených z Dobrej Vody, kaplnky a hrobky rodiny Pálffyovcov, cez tmavý lesík na hviezdami osvetlené lúky. Cesta ťa dovedie k Smolenickému zámku. Ty však hľadaj **začiatok modrej značky.**

PRÍBEH SMOLENICKÉHO PANSTVA

Nádhera, že? Smolenický park a zámok je výtvor Jozefa Pálffyho, ktorý panstvo zdedil po bezdetnom strýkovi. Jozef bol veľmi dobrým hospodárom, zo svojich ciest po svete si priniesol vela inovatívnych nápadov. Jedným z nich bola i nová technológia – suchá destilácia bukového dreva, a tak zriadil v chotári Horných Orešian chemickú fabriku. Tá a iné hospodárske činnosti mu priniesli značný majetok, preto si v roku 1911 mohol dovoliť zahájiť prestavbu ruín Smolenického hradu. Túžil po vlastnom rodovom sídle. Inšpiráciu načerpal na jednej z návštev svojej svokry grófkы Vilczekovej na Zámku Kreuzenstein, ktorý bol takisto romantickou prestavbou stredovekého hradu. Nanešťastie prvá a druhá svetová vojna pozastavili rekonštrukciu Smolenického zámku, Jozefovi Pálffymu sa ho nikdy nepodarilo zariadiť, preto, ak ho navštíviš, nenájdeš žiadny pôvodný mobiliár. V roku 1945 spadol zámok pod majetok štátu a dnes sa tu stretávajú vedci z celého sveta pod záštitou Slovenskej akadémie vied.

Navštíviť ho môžeš od júla do augusta od 10:00 do 18:00.

Na fotke: Jozef Pálffy s rodinou

TRETIA INDÍCIA.

Ktovie, možno aj Jozef Pálffy podnikal expedície na vrcholky Malých Karpát aby sa mohol pokochať energizujúcim východom slnka odhalujúcim rozľahlú Podunajskú nížinu. Tebe pomôže modrá značka. Kráčaj po nej asi 30 min. Tam kde sa modrá značka napája na lesnú cestu, ktorá smeruje ostro dolava, (čistinka, skládka dreva) pokračuj rovno hore po vyšliapanom chodníku (asi 1h) Ponáhľaj sa, slnko už čochvíla vychádza.

POD HAVRAŇOU SKALOU

Gratulujeme zvládol/la si to! Ak sa nachádzaš pod skalou čelom, vylez na ňu z pravej alebo ľavej strany. Pokojne si rozlož na vrchole dečku, svoje zaslúžené raňajky a vychutnaj si tú nekonečnú romantiku.

NA HAVRANEJ SKALE (652 M N. M.)

Uži si výhled na Smolenický zámok s parkom, lipami a borovicami i Trnavskú tabulu. Záhadná biela dymiaca stavba vzadu sú Jaslovské Bohunice. Počas dobrej viditeľnosti sa v úzadí črtajú Považský Inovec a Tribeč. Asi 25 m vysoká južná skalná stena s členitým reliéfom pod tebou ponúka mnoho možností na lezenie pre začiatočníkov i vyznávačov klasického lezenia.

ŠTVRTÁ INDÍCIA.

Ak si sa dostatočne pokochal/a, porozjímal/a a už cítiš, že je čas pokračovať v púti, zbal si svoje veci, pozbieraj odpadky, zabal ich do svojho batôžku. Vychutnaj si posledný výhled z Havranice na Podunajskú nížinu a vydaj sa po červenej značke (magistrála) smerom na Záruby.

ZÁRUBY (768 M N. M.)

Gratulujem, vystúpil/a si na najvyšší vrchol Malých Karpát. Nachádzaš sa v Národnej prírodnej rezervácii, ktorá bola vyhlásená v roku 1984 a jej predmetom je ochrana lesných spoločenstiev v 3. a 4. vegetačnom stupni ako ukážky ich stupňovitosti a rôznorodosti v Malých Karpatoch s bohatým výskytom chránených a iných zriedkavých druhov rastlín a živočíchov na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.

**Rozhliadni sa. Vidíš Bukovú, Veterlín, ruinu hradu Ostrý Kameň,
o ktorý sa starajú dobrovoľníci?**

V minulosti sa tu organizovalo podujatie Malokarpatský Everest. Cielom bolo vystúpiť toľkokrát na vrchol, aby nastúpané prevýšenie dosahovalo prevýšenie, ktoré je nutné prekonať zo základného tábora Everestu až na jeho vrchol. V prípade Zárub je to najrýchlejšie dosiahnutelné cez Čertov žlab a počet opakovaných výstupov je 6. Chceš si to skúsiť?

Ak máš šťastie, je možné, že po ceste stretneš magické stádo muflónov.

PIATA INDÍCIA.

Zo **Zárub** zíd' dolu striedavo po zelenej a modrej cez Čertov žlab na **Vlčiareň**. (Ak máš veľkú chuť objavovať, odboč na chvíľku z cesty a **nájdi vrch Čelo**. Možno budeš mať šťastie a tesne pod ním narazíš na speleológov, ktorí ťa zrania do verejnosti neprístupnenej **Hačovej jaskyne**.) Z Vlčiarne pokračuj po modrej značke do Doliny Hlboče. Tesne pred tiesňavou, **kaplnkou Madony v skale a občasným vodopádom** sa vydaj **dolava na neoznačený chodník**. Po asi 200 metroch **vystúp doprava na hrebeň kopca**, zaboč dolava a užívaj si hrebeňovku.

MIESTNI TO TU NAZÝVAJÚ TIBET.

Chodia sem rozjímať, tešiť sa z krásy prírody, oplakávať ťažké chvíle alebo vychutnávať si krásu života. Preto naň nedajú dopustiť. Boja sa totiž, že necitliví návštevníci ho postupne zdevastujú. Pomôž nám smolenickú prírodu chrániť. Ak zbadáš na zemi odpadok, zodvihni ho do vreca, ktoré si dostal/a a pokračuj. Vidíš kvitnúce kosatce, materinu dúšku, snežienky, divý cesnak, šípové ruže, pagaštany, buky, duby, jarabiny, borovice? Nádhera! Zachovajme ju aj pre budúce generácie.

ŠIESTA INDÍCIA.

Pokračuj, až kým budeš musieť zísť dolu. Dostaneš sa na neoznačenú cestičku, kde zabočíš doprava a hneď ako sa bude dať, opäť doprava **na hrebeň vrchu Molpír**. Opäť si vychutnaj prechádzku po hrebeni.

PRÍBEH HRADISKA - OBJAV.

Ferdinand Sándorfi pôsobil ako kaplán na fare v Smoleniciach. Začiatkom 19. storočia sa prechádzal po karpatských lesoch, tak ako teraz ty a stretol tu pastiera nesúceho zvláštny predmet. Sándorfiho zaujal až natolko, že pastiera presvedčil, nech ho zavedie na miesto, kde ho našiel.

SIEDMA INDÍCIA.

Prejdi sa hrebeňom, až po informačnú tabulu. Odboč dolava.

PRÍBEH HRADISKA - ĽUD HALŠTATSKÝ.

Tak ako kedysi Ferdinand, i ty vstupuješ do sveta halštatského ľudu, do 6. str. p.n.l. Nájdi začiatok hradieb, tam stála 3 metre vysoká obranná brána s vežami. Halštatskí ľudia totižto prišli, keď sa zásoby medi už takmer vyčerpali a v Európe vládli kmeňové boje, museli sa chrániť. Na chvíľu zatvor oči a cestuj v čase, tu na tomto mieste žilo asi 600 ľudí, ženy, deti, muži, starejší...

Stálo tu 62 domov s pecami alebo ohniskami. Ženy pestovali obilie, chovali ovce, kozy, hydinu, ošípané, kravy. Muži lovili zver, zapráhali kone do kočov, bojovali, spracovávali železnú rudu. Boli tu vychýrení keramikári, kováči, stavebníci, tkáčky, tesári, košíkari, výrobcovia rybárskych sietí, šperkari ale i obchodníci. Dolu pod kopcom sa rozprestierali políčka so pšenicom, prosom, jačmeňom, hrachom, bôbom a lanom. Ľudu vládli náčelníci a knieža.

Zanechali tu po sebe bohaté mohyly, niektorí zámožní členovia boli dokonca vraj pochovaní so svojimi kočmi. Na Molpíri sa ľuďom darilo dobre. Až dokým ho nenapadli kmene Skýtov – kočovných bojových pastierov. Po nich tu zostali stopy po silnom požiari, viac ako 1000 bronzových hrotov šípov, železné čakany a ruina. Hradisko bolo opäť obývané až v 5. str. p.n.l., kedy ho osídlili keltské kmene. No to už je iný príbeh.

OSMA INDÍCIA.

Zostúp dolu popri kamerunských kozách alejou čerešní naspäť ku kostolu a nájdí najmohutnejšiu lipu.

STOJÍŠ PRI 300 ROČNEJ LIPE.

Bola zapísaná do zoznamu chránených drevín, jej kmeň meria 653cm a vysoká je 23m. Na chvíľu sa zapozerať do trepotajúcich lístkov, započúvaj do jej šumu a nadýchaj sladkastej vône. Lipa sa stala našim posvätným stromom. V stredoveku slúžila pri tajomných obradoch vyhánania diabla z tela. Lipové drevo sa v latinčine označuje ako „lignum sanctum“, čo v preklade znamená „sväté drevo“. Sú z neho vyrezané mnohé slávne oltáre. Dožíva sa až 600 rokov. Jej listy majú tvar srdca. Zastav sa, spomal, vychutnaj si čaro krásne načatého dňa a vydaj sa na poslednú zastávku.

DEVIATA INDÍCIA.

Smeruj tam, kde vyrábajú najstarší alkoholický nápoj,
známy tisíce rokov.

VČELÁRSTVO V NAŠOM KRAJI.

Je to nápoj královský, a veľmi vzácny. Pod kopcami Malých Karpá je tisícročná tradícia vinárstva aj včelárstva. Áno, správne, je to medovina. Tá naša je však oveľa unikátnejšia a nazýva sa Včelovina. Navštív Palka Kudláča a jeho kamarátov, ktorí už na základnej škole pod vedením charizmatického učiteľa včelárstva p. Kumančíka privoňali k tomuto „sladkému“ koníčku. Svoje prvé včelstvo si zaobstarali pred 37 rokmi. Momentálne obhospodarujú viac ako 100 včelstiev. Na zdravie! Ak máš to šťastie a je posledná sobota v mesiaci, budeš mať možnosť nazrieť do taja výroby medoviny a zažiť ochutnávku tohto nápoja.

DESIATA INDÍCIA.

Odovzdaj lampáše a nazbierané odpadky z lesa človeku za pokladňou. Poprechádzaj sa, pýtaj sa, vychutnaj si čaro dňa, objav včely a tajomnú výrobu medoviny.

Želáme ti šťastnú cestu domov!

Dúfame, že sa ti s nami páčilo a tešíme sa na teba na ďalších Footouristických expedíciách.

Daj nám vedieť, ako sa ti expedícia na východ do raja páčila na **info@footour.org**, náš **fb** alebo **instagram**.

Tešíme sa na tvoj odkaz.

Svetlana a Petra
www.footour.org